

Hur viktig är statens styrka för ekonomiskt välstånd?

En studie av alla världens länder

Abstract

What role does the state play in economic development? This thesis seeks to investigate the relationship between a strong state and economic development. To define the concept of a strong state I focus on the relationship between the scope of state functions and the efficiency of which these functions are implemented. The concept of a strong state is in this thesis defined as the efficiency of the state functions. By using a database constructed by three economists; David Kaufman, Aart Kraay and Massimo Mastruzzi as a measurement of a strong state I test the relationship with economic development empirically. The empirical data covers all of the countries in the world and GDP per capita is used as the dependent variable of economic development. The test is carried out by a linear regression analysis. The analysis shows not only that there is a significant positive relation between state and economic development but furthermore that the relation between the variables is exponential rather than linear. The results show that a strong state has an accelerating return on GDP per capita. This means that an already efficient state can enjoy greater returns in economic development than a not so efficient state.

Keywords: economic development, strong state, governance indicators, World Development Report, regression analysis

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Avgränsningar	2
1.2	Disposition	3
2	En stark stat som förutsättning för ekonomisk utveckling	4
2.1	Statens effektivitet och omfång.....	4
2.2	En effektiv stat och dess mekanismer	8
2.2.1	Effektivitet och byråkrati	8
2.2.2	Mekanismer för en effektiv stat	9
2.3	Ekonomisk Utveckling.....	10
2.3.1	Ekonomisk tillväxt	11
2.4	Två tidigare studier om sambandet mellan en stark stat och ekonomisk utveckling.....	12
3	Metod, variabler och data	14
3.1	Mina variabler	14
3.1.1	Sex dimensioner av staten	15
3.2	Statistiska metoden.....	17
3.3	Beskrivande statistik	18
4	Analys	20
4.1	Resultat av linjär regressionsanalys	20
4.2	Ett exponentiellt samband mellan BNP per capita och en stark stat.....	23
5	Slutsatser och avslutande kommentarer	26
6	Referenser	29
	Bilaga 1	32

Tabeller och Diagram

Tabell 1 Statens funktioner.....	5
Tabell 2 Relationen mellan statens styrka och omfång.....	6
Tabell 3 Beskrivande statistik.....	18
Tabell 4 Korrelationstabell.....	18
Tabell 5 Linjär regressionsanalys.....	20
Diagram 1.....	23
Diagram 2.....	24
Tabell 6 Regressionsanalys med hänsyn exponentiellt samband.....	26

1 Inledning

Ekonomisk utveckling är av yttersta vikt för ett samhälle idag och i stort sett alla världens länder strävar efter ett ökat ekonomiskt välstånd. Ekonomisk utveckling är emellertid en komplicerad process och forskningen ger därvid en mängd olika infallsvinklar. Inom det statsvetenskapliga ämnet är det främst politikens betydelse för ekonomin som står i fokus och omfattande forskning pekar på statens avgörande roll när det gäller att skapa förutsättningar och driva på den ekonomiska utvecklingen. Frågan är då vilken roll staten skall ha i detta sammanhang. Är det viktigt att staten är stark eller är det ur ekonomisk synpunkt mer fördelaktigt med en stat som låter marknaden reglera sig självt?

Tidigare diskussioner utgick ofta från att en stark stat verkar hämmande för den ekonomiska utvecklingen. Tanken att välfärdsstaten är skyldig till ekonomisk stagnation, inflation och arbetslöshet började spridas i och med den neoliberala agenda som Margaret Thatcher introducerade i Storbritannien under 1970-talet. Samma idéer levde sedan vidare med Ronald Reagan under 1980-talet. Det s.k. Washington Consensus förespråkade en mängd olika ekonomiska reformer som bl.a. innebar privatisering och liberalisering av handel för att uppnå ekonomisk utveckling. Efter den ekonomiska krisen i Asien och de stora problemen i Ryssland under 1990-talet började forskningen uppmärksamma vikten av ett starkt styre för ett lands ekonomiska utveckling.¹

Sambandet mellan en stark stat och ekonomisk utveckling har undersökts i ett flertal studier. Världsbanken gav år 1997 ut World Development Report med undertiteln ”The State in a Changing World” som beskriver hur en stark eller effektiv stat leder till ekonomisk utveckling.² Rapporten lyfter fram de mekanismer som gör en stat mer effektiv och testar bl.a. sambandet mellan BNP per capita och andel av statens budget som utgörs av den offentliga sektorn. Det visar sig tydligt att ett sådant samband existerar och i rapporten föreslås därför åtgärder för länder som har en ineffektiv stat. Denna rapport har fått stor uppmärksamhet av forskare som ofta hänvisar till denna som stöd för teorier om en stark stats betydelse för ekonomisk utveckling.

Ett centralt begrepp vad gäller statens förmåga att påverka ekonomisk utveckling är således den *starka* staten. Resonemanget från Världsbankens rapport utvecklas

---

¹ Salazar , Stough, 2004 s. 14 f.

² World Development Report, 1997.

vidare av Francis Fukuyama i boken "State Building".³ Fukuyama hävdar att det är viktigt är att skilja på statens *effektivitet* och statens *omfång*, d.v.s. det antal funktioner och institutioner genom vilka staten har förmåga att penetrera samhället. För att nå bästa möjliga ekonomiska utveckling anser Fukuyama att man bör sträva efter att minska statens omfång och istället öka effektiviteten inom de mest grundläggande funktionerna.

Syftet med denna uppsats är att empiriskt testa sambandet mellan en stark stat och ekonomisk utveckling. Tesen är följaktligen att en stark stat främjar ekonomisk utveckling. Denna tes kommer att testas genom en regressionsanalys där statens styrka är den oberoende variabeln och ekonomisk utveckling den beroende. Den övergripande frågan som denna uppsats behandlar är alltså: Finns det ett linjärt samband mellan dessa variabler, d.v.s. leder en stark stat till ekonomisk utveckling?

För att mäta statens styrka använder jag mig av en databas från år 2005 som är sammanställd av tre ekonomer; Daniel Kaufman, Art Kraay och Massimo Mastruzzi.⁴ Staten har i denna databas delats in i sex olika dimensioner; *political instability and violence*, *citizen participation*, *government effectiveness*, *regulatory burden*, *rule of law* och *graft, bribery and corruption*. Dessa dimensioner överensstämmer mycket väl med den definition av en stark stat som presenteras i den ovan nämnda rapporten från Världsbanken.⁵ Kaufman och Kraay genomförde ett empiriskt test med sina eget konstruerade variabler som grund redan år 2000 där de undersökte sambandet mellan en stark stat och BNP per capita.⁶ Deras undersökning – som visar ett mycket starkt samband – är emellertid begränsad till Sydamerika och de karibiska öarna. I min undersökning kommer jag istället att använda mig av alla världens länder och dessutom göra kopplingen till den statsvetenskapliga teorin och forskningen som finns inom detta ämne ännu starkare.

1.1 Avgränsningar

Inom nationalekonomin finns en ansevärd mängd teorier om ekonomisk utveckling. Dessa teorier kommer emellertid av utrymmesskäl inte behandlas i någon nämnvärd utsträckning i denna uppsats. Fokus kommer istället vara på de *statsvetenskapliga* teorierna som specifikt berör statens styrka och dess samband med ekonomisk utveckling. Även inom det statsvetenskapliga ämnet är dock antalet teorier som mer allmänt rör ekonomisk utveckling omfattande. Dessa

---

³ Fukuyama, 2004.

⁴ Kaufman, Kraay, Mastruzzi, 2005.

⁵ World Development Report, 1997.

⁶ Kaufman, Kraay, 2002.

teorier, som går att finna inom områden som globalisering och politisk ekonomi, kan i viss mån sägas tangera mitt ämnesval och skulle därför i ett framtida skede vara intressanta att koppla till min undersökning.

Den empiriska undersökningen är begränsad till statistisk data från år 2004. På grund av att det empiriska testet omfattar alla världens länder är generaliseringsgraden trots allt hög. Problemen med att kvantifiera samhällsliga variabler är emellertid många men jag kommer inte att gå in på en djupare diskussion inom detta område.

1.2 Disposition

Efter detta inledande kapitel avser jag att i kapitel 2 förklara och definiera begreppet en stark stat. Vad menas med en stark stat och hur är statens styrka kopplad till den ekonomiska utvecklingen? För att besvara detta presenterar jag några tongivande forskningsbidrag av bl.a. Världsbanken och Francis Fukuyama. Därefter presenterar jag de övergripande mekanismer som enligt Världsbankens rapport påverkar en stats effektivitet. Ett kort resonemang kring ekonomisk utveckling följer sedan. I det avslutande avsnittet i kapitel 2 presenteras två tidigare studier som undersöker sambandet mellan ekonomisk utveckling och en stark stat. I kapitel 3 presenteras mina variabler, den metod jag använder mig av samt beskrivande statistik. Studien omfattar samtliga världens länder och jag utgår från Kaufmans, Kraays och Mastruzzis artikel och databas från 2005 där staten delas upp i sex dimensioner.⁷ I detta kapitel presenterar jag dessa sex dimensioner och kopplar dem till de mekanismer som enligt Världsbankens rapport styr statens effektivitet. Därefter, i kapitel 4 följer analysen där jag efter de första regressionsanalyserna visar att det verkar finnas ett exponentiellt samband mellan samtliga sex dimensioner och BNP per capita. Slutligen, i kapitel 5 följer slutsatser och en diskussion om vad detta exponentiella samband kan ha för effekter och orsaker.

---

⁷ Kaufman, Kraay, Mastruzzi, 2005.

2 En stark stat som förutsättning för ekonomisk utveckling

Vad som avses med begreppet en stark stat är inte helt klart. Någon konsensus kring begreppet går nämligen inte att finna i litteraturen. Inte heller begreppet ekonomisk utveckling är oproblematiskt. Att definiera en stark stat och ekonomisk utveckling är följaktligen inte helt enkelt men är ändå nödvändigt för denna framställning. Vad gäller begreppet en stark stat kommer jag att utgå från Fukuyamas teorier om statens omfång och styrka. Fukuyamas har i sin tur hämtat sin definition och inspiration till sitt teoretiserande från Världsbankens rapport från 1997.

I detta kapitel kommer de teorier om den starka statens betydelse för ekonomisk utveckling att behandlas. Gemensamma nämnare för dessa teorier är idén om statens effektivitet och den starka men begränsade staten. Dessa gemensamma nämnare behandlas i följande avsnitt 2.1. Därefter, i avsnitt 2.2 kommer jag att presentera vikten av en fungerande byråkrati samt de mekanismer som enligt Världsbankens rapport från 1997 påverkar en stats effektivitet. Mekanismerna delas in i tre huvudgrupper; effektiva lagar, ökad konkurrens och ökat medborgerligt inflytande. I avsnitt 2.3 behandlas sedan begreppet ekonomisk utveckling översiktligt. Avslutningsvis, i avsnitt 2.4, följer en kort presentation av två tidigare studier om sambandet mellan en stark stat och ekonomisk utveckling.

2.1 Statens effektivitet och omfång

Statens styrka är i denna uppsats synonymt med dess effektivitet. För att komma fram till denna definition måste man först se till förhållandet mellan statens effektivitet och dess omfång. Francis Fukuyama hävdar att det är en väsentlig skillnad mellan statens funktioner och den effektivitet som dessa funktioner verkställs med.⁸ Det är antalet funktioner en stat har som utgör statens omfång. Världsbankens rapport från 1997 delar in detta omfång av statens funktioner i tre kategorier; minimala, utökade och aktiva. Dessa kategorier beskriver omfånget av statens funktioner från lägsta till högsta nivå. Statens funktioner är också uppdelade i två dimensioner, de som behandlar marknadsmisslyckanden och de

---

⁸ Fukuyama, 2004. s. 7 ff.

som ökar jämlikhet.⁹ Tabell 1 nedan visar denna beskrivning av statens funktioner.

Tabell 1 Statens funktioner

	Addressing market failure			improving equity
Minimal functions	<i>Providing pure public goods</i> Defense Law and order Property rights Macroeconomic management Public health			<i>Protecting the poor</i> Antipoverty programs Disaster relief
Intermediate Functions	<i>Addressing externalities</i> Basic education Environmental protection	<i>Regulating monopoly</i> Utility regulation Antitrust policy	<i>Overcoming imperfect information</i> Insurance Financial regulation Consumer protection	<i>Providing Social insurance</i> Redistributive pensions Family allowances Unemployment insurance
Activist Functions	<i>Coordinating private activity</i> Fostering markets Cluster initiatives			<i>Redistribution</i> Asset redistribution

(källa: World Development Report 1997)

Denna uppdelning av statens funktioner som Världsbanken presenterar använder sig även Francis Fukuyama av. Det är i sin tur effektiviteten av dessa funktioner som dessa forskare benämner som statens styrka.

Fukuyama menar att det ur en ekonomisk synvinkel är mer fördelaktigt med ett relativt litet omfång av funktioner som i sin tur verkställs med en mycket hög effektivitet. Denna höga effektivitet är statens styrka. Fukuyama åskådliggör skillnaden mellan statens funktioner och effektivitet i ett fyrfältsdiagram där x-axeln visar statens omfång (synonymt med statens funktioner) och y-axeln visar med vilken effektivitet dessa verkställs med.¹⁰ Numreringen av de fyra fälten kan tolkas som en värdering av förutsättningarna för ekonomisk utveckling.

⁹ World Development Report, 1997. s. 27.

¹⁰ Fukuyama, 2004. s. 14 ff.

Tabell 2 Relationen mellan statens styrka och omfång

Quadrant I	Quadrant II
Quadrant III	Quadrant IV

(källa: Fukuyama, 2004)

Y- axel: statens styrka

X- axel: omfång av statens funktioner

Det är ur ett ekonomiskt perspektiv mest fördelaktigt att placera sig i kvadrant 1. Detta bestrids dock av europeiska forskare som anser att en placering i kvadrant 1 kan ske på bekostnad av social rättvisa. Dessa kritiker föredrar därför en placering i kvadrant 2.¹¹ Fukuyama lämnar emellertid ingen tillfredställande förklaring till varför kvadrant 1 skulle vara bättre än 2 förutom att en strävan för länder att placera sig i kvadrant 2 ofta leder till otillräcklig effektivitet på grund av knappa resurser. Denna otillräckliga effektivitet resulterar i att landet till slut placerar sig i kvadrant 4, vilket är den kvadrant med de absolut sämsta förutsättningarna för ekonomisk utveckling.

Världsbankens rapport från 1997 betonar också likt Fukuyama vikten för en stat att först och främst koncentrera sig på de minimala eller fundamentala funktionerna.¹² Rapporten gör däremot till skillnad från Fukuyama ingen bedömning huruvida det ur ekonomisk synvinkel är bättre för staten att begränsa sig till de minimala funktionerna. Tvärtom presenterar rapporten de olika nivåerna av statens funktioner som en slags linjär utveckling. När en stat har effektiviserat sina minimala funktioner kan staten ta ett steg längre och börja ta sig an och effektivisera nya funktioner.¹³

Världsbankens rapport visar ändå på de stora problem som många industriländer erfar då välfärdsstaten växt till för stora proportioner. I många utvecklingsländer har också behovet av en effektivare stat enligt Världsbankens rapport nått sin kritiska punkt då staten inte längre kan tillgodose basala funktioner som infrastruktur, äganderätt och sjukvård. Ett första steg mot att stärka staten är att

---

¹¹ Fukuyama, 2004. s. 9.

¹² Se ovan tabell 1.

¹³ World Development Report, 1997. s. 27.

fokusera på just dessa fundamentala funktioner. Många stater har med allt för knappa medel försökt tillgodose ett stort omfång funktioner. Lösningen skulle då kunna vara att minska antalet funktioner och försöka utföra dessa mer effektivt.¹⁴

Kontrasten mellan statens omfång och styrka diskuteras också av Hilton L Root. Root konstaterar att den konventionella neoklassiska synen på staten och ekonomisk utveckling utgår från två typer av stater; den starka staten som aktivt ingriper i ekonomin och den svaga staten. Historiskt har den svaga staten varit rankad högre när det gäller att skapa ekonomisk utveckling. Den starka aktiva statens förmåga att driva på ekonomisk utveckling försvaras vanligtvis av den privata sektorns oförmåga att prestera och de stora offentliga investeringarna som behövs för ekonomisk tillväxt. De östasiatiska ländernas ekonomiska framfart har delat upp forskningen i två läger om statens roll för ekonomisk utveckling. De som anser att en stark stat utgör ett hinder för ekonomisk utveckling och de som anser att en stark ingripande stat är en nödvändig komponent i alla lyckade fall av ekonomisk utveckling efter andra världskriget.¹⁵

Root hävdar att den klassiska uppdelningen mellan starka och svaga stater inte är tillräcklig för att förklara en stats förmåga att främja eller hindra ekonomisk utveckling. Root delar in den starka staten i starka obegränsade stater och starka men begränsade stater. Den starka obegränsade staten har förmågan att ändra marknader och rättigheter efter behov och har därför inte förmåga att skapa ett trovärdigt engagemang till den privata sektorns utveckling. Den starka och obegränsade staten visar i sin tur många likheter med den svaga staten. Den starka men begränsade staten är den man kan hitta i västra Europa. Denna typ av stat har bl.a. en administrativ struktur som separerar ekonomiska och politiska aktiviteter. En stark begränsad stat kan bibehålla marknaden.¹⁶

Roots resonemang har många likheter med Fukuyamas resonemang. Begränsningen av staten som en förutsättning för ekonomisk utveckling motsvaras i Fukuyamas resonemang av ett begränsat omfång. En stark begränsad stat enligt Root skulle antagligen kunna placeras i Fukuyamas kvadrant 1.

---

14 World Development Report 1997, s. 2 f.

15 Root, 2001. s. 565.

16 Root, 2001. s. 567 f. Se även The Economist, 1997. s. 71 f.

2.2 En effektiv stat och dess mekanismer

2.2.1 Effektivitet och byråkrati

Tidigare avsnitt har beskrivit hur effektiviteten med vilken staten utför sina funktioner är en avgörande faktor för ekonomisk utveckling. Det är således denna effektivitet som utgör statens styrka. Ett liknande resonemang går att finna i Lina Weiss bok ”The myth of the powerless state”¹⁷ där hon belyser olika staters variation av reaktioner mot internationellt tryck. Avgörande för att en stat skall klara av det internationella trycket mot förändringar är statens transformativa kapacitet, d.v.s. förmågan att koordinera förändringar i industrin.¹⁸ Den transformativa kapaciteten beror till största delen på hur staten och dess byråkrati är sammankopplad med den industriella sektorn.¹⁹ Enligt Weiss är det omöjligt att sammanfatta och definiera statens kapacitet eftersom staten i sig inte är ett enhetligt begrepp. Vidare betonar Weiss också att kapacitet är beroende på det sammanhang och den situation som är i fråga.²⁰ För att komma till rätta med detta problem väljer Weiss att precisera kapaciteten till de transformativa egenskaperna hos en stat. Svårigheterna med att definiera en stat är uppenbara men måste ställas i relation till fördelarna av att göra försök till generaliseringar.

Weiss framhåvande av den transformativa kapaciteten som är beroende av en effektiv byråkrati, har stora likheter med Fukuyamas teorier. Fukuyama beskriver det stora sammanhanget och den breda definitionen av en stats effektivitet medan Weiss fördjupar och definierar *en del* av denna. De båda kompletterar varandra väl och medvetenheten om dessa två nivåer ger en mer mångfacetterad bild av begreppen inför mitt empiriska test.

Den effektiva byråkratins betydelse för staten beskrivs också av Max Weber, Dietrich Rueschmeyer och Peter Evans. Rueschmeyer och Evans beskriver byråkratin som den del av statens apparatur som gör statlig intervention mer effektiv. Weber presenterar den byråkratiska organisationen som det mest effektiva sättet att organisera storskaliga administrativa aktiviteter. En effektiv byråkrati är därmed nyckeln till en stats förmåga att ingripa. För en stat utan en fullt utvecklad byråkratisk apparatur är emellertid skapandet av specifika administrativa organ ett långsiktigt institutionellt problem istället för ett kortsiktigt organisatoriskt.²¹ Den tidigare nämnde Hilton Root behandlar också

---

17 Weiss, 1998.

18 Weiss, 1998. s. 7.

19 Weiss, 1998. s. 7 ff.

20 Weiss, 1998. s. 15 ff.

21 Se Rueschmeyer, Evans, 1985. s. 50 f.

byråkratin som en kritisk nämnare i en stats förmåga att driva på utvecklingen av ekonomin. Den lyckade utvecklingen i de östasiatiska länderna förklarar Root med tre viktiga beståndsdelar i en stat, kanaler av representation, fördelning av rikedom och en kompetent byråkrati.²²

2.2.2 Mekanismer för en effektiv stat

Vilka mekanismer är det då som gör en stat effektiv? Detta är ett mycket intressant problem då det kan generera konkreta förslag till åtgärder för att stärka en stat. Världsbankens rapport från 1997 identifierar tre grundläggande mekanismer som påverkar en stats funktioners förmåga. Dessa mekanismer är; *effektiva lagar och förordningar, större konkurrenspräglad tryck och ökat medborgerligt inflytande.*²³

Effektiva lagar och förordningar

För att skapa ett långsiktigt förtroende krävs det att staten har formella lagar och förordningar som är förankrade i sina institutioner. En viktig ingrediens därvid är förhållandet mellan den lagstiftande, dömande och den verkställande makten. Den dömande makten är nödvändig för att se till att den lagstiftande och verkställande makten är ansvariga inför lagen. En stat där lagar på ett trovärdigt sätt styr leder till en högre förmåga eller effektivitet.²⁴ Enligt Max Weber skapar maktindelning förutsebara myndigheter vilket i sin tur har en positiv inverkan på rationaliseringen av ekonomisk aktivitet.²⁵ I Sverige är exempelvis myndigheternas självständighet påfallande vilket är något som torde stärka Sveriges effektivitet.²⁶

För att statens funktioner skall fungera mer effektivt måste också korruption bekämpas. Genom att privatisera statliga företag, underlätta för nya privata företag och minska kontrollen av handel med utlandet anser World Development Report 1997 att man kan minska korruptionen. Korruption är också starkt sammankopplat till förekomsten av lagar och förordningar då övervakning av den offentliga verksamheten och bestraffning i domstolar är medel för att bekämpa korruption.²⁷

Ökad konkurrens

Genom ökad konkurrens kan staten stärka den byråkratiska förmågan och effektiviteten. För att öka konkurrensen krävs en motiverad och engagerad

---

22 Root, 2001. s. 569 f. För en utförlig beskrivning av byråkratin se Weber, 1947. s 330 ff.

23 World Development Report, 1997. s. 7.

24 World Development Report, 1997. s. 7 ff.

25 Weber, 1947. s. 406.

26 Pierre, 1995. s 155-156.

27 World Development Report, 1997 s. 7 ff. För en diskussion om korruptionens påverkan på byråkratin se Gonzáles Morales, 2003. kap. 3.

personal. Världsbankens rapport från 1997 ställer upp tre principer de anser ökar konkurrensen och motivationen hos statens anställda; rekrytering baserat på merit snarare än svågerpolitik, ett meritbaserat lönehöjningssystem och en tillräcklig lön. Stater med byråkratiska system som följer dessa principer har visat sig vara mer effektiva. Det är även viktigt att undvika patronage inom byråkratin.²⁸

Denna mekanism i form av ökad konkurrens sammanfaller med Webers teorier om hur man legitimerar en myndighet och den organisationsform han kallar för "legal authority". Weber beskriver hur legitimitet skapas genom rationella grunder och mönster av normativa regler.²⁹ Tävlingsanda och konkurrens är nödvändigt för att försäkra sig om förbättringar i byråkratins effektivitet.³⁰

Ökat medborgerligt inflytande

För att effektivt kunna motsvara statens medborgares kollektiva behov måste staten också veta vilka dessa behov är. Det har visat sig att stater som är lyhörda till industrin och sina medborgare fungerar mer effektivt. Grundläggande för att en stat skall kunna fungera effektivt är att den representerar sin befolkning. Detta kan bland annat uppnås genom en ökad insyn i det offentliga beslutsfattandet.³¹ Det är även viktigt att hörsamma minoritetsgrupper och fattiga. Det har också visat sig att en ökad decentralisering kan ge ekonomiska fördelar. I länder som Kina och Indien har decentraliseringen ur ett ekonomiskt perspektiv varit lyckosam. I decentraliseringens spår kan det dock följa ett antal oönskade bieffekter såsom ökade inkomstklyftor och makroekonomisk instabilitet. En försiktig och genomtänkt decentralisering är därför att föredra.³²

2.3 Ekonomisk Utveckling

När Fukuyama, Världsbanken och Kaufman och Kraay behandlar ekonomisk utveckling använder de sig av måttet BNP per capita. Denna definition kommer även jag att använda mig av i mitt empiriska test. Ekonomisk utveckling är ett mycket centralt begrepp inom ekonomisk forskning. För att belysa detta begrepp kommer jag att översiktligt behandla valda delar av den nationalekonomiska forskning som diskuterar definitionen av ekonomisk utveckling.

---

28 World Development Report, 1997. s. 9.

29 Weber, 1947. s. 328. För en diskussion kring statens styrka och legitimitet se Holsti, 1996. kap. 6.

30 Jackson, 1993. s. 128.

31 World Development Report, 1997. s. 110.

32 World Development Report, 1997. s. 9 ff.

Traditionellt inom ekonomisk forskning har begreppet ekonomisk utveckling avsett förmågan hos en stat att generera och bibehålla en årlig ökning med 5-7 % i bruttonationalprodukten. För att mäta ett lands förmåga att öka sin produktion i en högre takt än befolkningsökningen använder man sig av måttet BNP per capita. Nivåer och hastighet i ökningen av BNP per capita är de mått som används när man vill mäta den översiktliga ekonomiska situationen för ett lands invånare.³³

Ett problem med BNP per capita som definition av ekonomisk utveckling är att det inte visar distribuering av inkomst inom landet. BNP per capita kan inte heller visa arbetslöshet eller fattigdom. För att mäta skillnaderna eller jämlikheten i fördelningen av inkomst kan man exempelvis använda sig av den s.k. Gini-koefficienten. Denna koefficient mäter hur procenten av inkomst fördelar sig på andelen fattiga och rika.³⁴ Det skulle vara mycket intressant att titta på inkomstfördelningen i förhållande till en stark stat och ekonomisk utveckling men jag väljer att här avgränsa mig. Det skulle vid ett senare skede vara mycket intressant att föra studien om en stats påverkan på ekonomisk utveckling ett steg längre och se vad det är som påverkar inkomstfördelningen i ett land.

Under 1980-talet och början av 1990-talet började man inom forskningen definiera utveckling som förbättrandet av livskvalité. Det senaste försöket att skapa en utökad klassificering av utveckling kommer från FN och deras United Nations Development Program. De har konstruerat Human Development Index, HDI, som inkluderar variabler som förväntad livslängd och utbildning.³⁵

2.3.1 Ekonomisk tillväxt

Något som till en första anblick kan tyckas synonymt med ekonomisk utveckling är ekonomisk tillväxt. Definitionen av ekonomisk utveckling i form av BNP per capita utgör ett slags nivåmått medan ekonomisk tillväxt eller tillväxt i BNP bättre definieras som ett mått på rörelse. Tillväxten i BNP per capita utgör den procentuella förändringen i BNP per capita under ett år. Det är alltså ett relativt tal. Det blir då naturligt att de länder som från början befinner sig på en mycket låg BNP per capita kan komma att uppleva mycket höga tillväxtsiffror. Fattiga länder är också de som uppvisar störst variation i tillväxt.³⁶ En långvarig hög tillväxt kan dock i slutändan resultera i en s.k. upphinnarprocess där tidigare fattiga länder hinner ifatt de rikare länderna.³⁷ På grund av att tillväxt i BNP per capita är ett relativt tal kommer jag inte att använda mig av detta mått i min empiriska undersökning.

---

³³ Todaro, 2000. s. 14.

³⁴ Todaro, 2000. s. 159.

³⁵ Todaro, 2000. s. 15 f.

³⁶ Fregert, Jonung, 2003. s. 151.

³⁷ Fregert, Jonung, 2003. s. 150.

Inom nationalekonomin finns det en teoribildning som kallas den institutionella teorin som försöker besvara frågor angående vad som karaktäriserar de länder som är rika eller är på väg att bli rika. Denna teoribildning söker svaret i samhällets institutioner och betonar vikten av stabila samhällsregler. Klas Fregert och Lars Jonung definierar en god social infrastruktur och därmed goda förutsättningar för rikedom i tre huvudpunkter:

- Öppenhet gentemot omvärlden som stimulerar till utbyte av varor, kapital, arbetskraft och teknologi.
- Institutioner och lagar som favoriserar produktion, sparande och investeringar över konfiskation
- Stabilitet i de ekonomiska institutionerna

Bristen på institutioner och lagar som favoriserar produktion, sparande och investeringar framför konfiskation kännetecknas av höga skatter, höga transaktionskostnader och hög risk för konfiskation av egendom. Fregert och Jonung anser att detta hämmar investeringar i både human- och realkapital. Något som kännetecknar stater med dessa problem är korruption. Osäkerheten om framtida beskattning och konfiskation verkar som en kraftig dämpare av investeringar.³⁸

Detta resonemang om korruption och vikten av fungerande institutioner och lagar har tydliga likheter med de tidigare resonemangen om statens inverkan och roll i ekonomisk utveckling.

Statens roll i ekonomisk utveckling beskrivs ofta inom den ekonomiska forskningen fortfarande som problematisk.³⁹ Ett ökat samarbete mellan den statsvetenskapliga och ekonomiska forskningen inom detta område skulle vara intressant.

2.4 Två tidigare studier om sambandet mellan en stark stat och ekonomisk utveckling

Världsbankens rapport från 1997 visar hur staten påverkar ekonomin genom att jämföra BNP per capita för Afrika och Asien mellan åren 1964 och 1992. Rapporten visar bl.a. hur stor del av skillnaden i BNP per capita som beror på

---

³⁸ Fregert, Jonung, 2003. s 149 ff.

³⁹ Todaro, 2000. s. 639 ff.

statens storlek och effektivitet. Detta visar sig vara en betydande del. Ett problem är att de mäter statens storlek och effektivitet med hjälp av statens konsumtion och investeringar. Detta ger inte en fullständig bild av statens effektivitet då det ignorerar de faktorer som inte visas i budgeten. Världsbanken har i sin rapport försökt lösa detta problem genom att dessutom titta på ekonomins öppenhet, övervärderingen av valutan samt kvaliteten på byråkratin. Data för att definiera byråkratin är hämtad från undersökningar hos utländska investerare.⁴⁰ Trots denna ansträngning att utöka definitionen av staten lyckas de inte att ge en lika mångfasetterad av en stats effektivitet som Kaufman, Kraay och Mastruzzi.

I en artikel från 2002 presenterar de två ekonomerna Daniel Kaufman och Aart Kraay sambandet mellan ett starkt styre och per capita inkomst. De använder sig av sin egen konstruerade databas över en stark stat med uppgifter hämtade från året 2000. Kaufman och Kraay testar sambandet mellan en stark stat och BNP per capita på länderna i Sydamerika och de karibiska öarna. Sambandet visar sig här vara starkt. De undersöker också huruvida detta samband leder till en uppåtgående spiral på så sätt att en ökad ekonomisk utveckling i sin tur stärker staten. De kommer fram till att så är inte fallet. Det finns inget i deras undersökning som tyder på att en ökad ekonomisk utveckling automatiskt sätter i gång en effektivisering av staten.⁴¹ Denna studie visar stora likheter med det test som jag utför men skiljer sig i det avseendet att mitt test omfattar samtliga världens länder. Vidare är de data jag använder mig av från år 2004, vilket är senare data än vad både Världsbanken rapport från 1997 och Kaufman och Kraay använder sig av. I nästa kapitel kommer jag utförligare att redogöra för de variabler samt de data som används i mitt empiriska test.

---

⁴⁰ World Development Report, 1997. s. 33.

⁴¹ Kaufman, Kraay, 2002, s. 204.

3 Metod, variabler och data

3.1 Mina variabler

För att mäta ekonomisk utveckling använder jag mig av BNP per capita i USD för året 2004 som jag har hämtat från FN:s hemsida.⁴² Jag har i andra test som inte redovisas i denna uppsats använt mig av BNI per capita (PPP) och resultaten från dessa test visar mycket liknande siffror. Detta styrker också mitt test.

År 2005 presenterade ekonomerna Kaufman, Kraay och Mastruzzi sin studie ”Governance Matters IV: Government indicators for 1996- 2004”.⁴³ Denna studie identifierar sex olika dimensioner av styre; *political instability and violence*, *citizen participation*, *government effectiveness*, *regulatory burden*, *rule of law* och *graft, bribery and corruption*. Med dessa dimensioner kan man bland annat utvärdera staters förmåga att driva politik och statuera lagar. Studien tar i beaktning huruvida det finns en effektiv administration med minimal byråkrati, kontroll av mutor och korruption, en hög nivå av tillförlitlighet och förmågan att genomdriva lagar och förordningar. Kaufmans, Kraays och Mastruzzis arbete omfattar en databas där 214 av världens länder finns representerade. De presenterar data för varje land i sex olika variabler och för fem olika år; 1996, 1998, 2000, 2002 och 2004. De sex variablerna mäts i enheter från -2,7 till 2,6.

Kaufman, Kraay och Mastruzzis sex olika dimensioner av en stark stat och dess index är sammanställda data från 37 olika källor som i sin tur kommer från 31 olika organisationer. Sammanställandet av denna databas och indexering över staten har pågått sedan 1996 då deras första rapport av detta slag kom ut. Databasen har sedan breddats och påbättrats efter hand. Datan är hämtad från organisationer som Freedom House, Gallup International och Heritage Foundation. Källorna till databasen går att dela in i två olika kategorier; enkäter till experter och undersökningar av medborgare. Enkäterna till experter är designade för att få fram jämförbara resultat mellan länderna genom genomtänkta fixpunkter eller måttstockar. Undersökningarna täcker i sin tur ett mycket stort antal människor men svårigheter att jämföra länder uppstår då frågor och svar kan

---

⁴² Se <http://unstats.un.org/unsd/snaama>

⁴³ Kaufman, Kraay, Mastruzzi, 2005.

tolkas olika p.g.a. kultur eller socioekonomisk bakgrund.⁴⁴ För att kombinera alla indikatorer i de olika undersökningarna till en dimension använder sig Kaufman, Kraay och Mastruzzi av den s.k. unobserved-components model.⁴⁵

När Kaufman, Kraay och Mastruzzi har konstruerat de sammanlagda indikatorerna av ett styre har de utgått enbart från subjektiva mätningar baserade på uppfattningar hos de tillfrågade. Anledningen till detta är att många av variablerna i deras undersökning är näst intill omöjliga att mäta på annat sätt. Ett exempel på detta är korruption som exempelvis skulle kunna mätas via frekvensen av referenser till korruption i media. Problemet med en sådan mätning är att den då även skulle visa mediernas grad av frihet och objektivitet. Dessa subjektiva mätningar använder sig Kaufman, Kraay och Mastruzzi även av för att mäta demokratiskt deltagande. Anledningen till detta är att de anser att exempelvis objektiv data från val varierar kraftigt mellan länder i vilken utsträckning de faktiskt reflekterar väljarnas åsikter eller vilja. Därtill förekommer det inte allt för sällan manipulation av valresultaten.⁴⁶

De sex dimensionerna av en stark stat är hämtade från Kaufman, Kraay och Mastruzzis sammanställda data som finns att tillgå på Världsbankens hemsida.⁴⁷ Jag använder mig i mitt empiriska test av Kaufman, Kraay och Mastruzzis data hämtade från året 2004.

3.1.1 Sex dimensioner av staten

Den första dimensionen *voice and accountability* beskriver den politiska processen, medborgerliga fri- och rättigheter. Här mäts i vilken utsträckning en stats medborgare kan medverka i valet av styre. Denna variabel eller dimension mäter också medias oberoende.⁴⁸ Denna dimension motsvarar den teori om statens effektivitet som betonar vikten av medborgerligt inflytande, som behandlades i avsnitt 2.2.2. En stat som tar till vara medborgarnas behov blir också mer effektiv.

Den andra variabeln *political stability* mäter sannolikheten att den styrande makten omkullkastas eller destabiliseras.⁴⁹ Denna dimension skulle kunna knytas till idén som behandlades i avsnitt 2.2.2 om ett ökat medborgerligt inflytande. En stat där medborgarna åtminstone indirekt påverkar beslutsfattandet löper sannolikt mindre risk att omkullkastas. Även om befolkningen skulle kräva förändringar

---

44 Kaufman, Kraay, Mastruzzi, 2005. s. 6 f.

45 Unobserved-components se Goldberger 1972 s 1-15.

46 Kaufman, Kraay, Mastruzzi, 2004. s. 271. För en diskussion om att kvantifiera samhällsliga variabler se Sartori, 1970. s. 1036 ff. För en diskussion kring varierande tillgång till data mellan länder se Peters, 1998. s. 199.

47 Se <http://info.worldbank.org/governance/kkz2004/tables.asp>

48 Kaufman, Kraay och Mastruzzi, 2004. s. 254

49 Kaufman, Kraay och Mastruzzi, 2004. s. 254

skulle dessa antagligen präglas av en viss försiktighet som inte skulle drabba investeringarnas och industrins behov av stabilitet lika hårt.

Nästa dimension som Kaufman, Kraay och Mastruzzi presenterar är *government effectiveness*. Här mäter de kvaliteten av den offentliga servicen, den byråkratiska kvaliteten, kompetensen och graden av oberoende hos den offentliga sektorn samt regeringens trovärdighet.⁵⁰ Dimensionen motsvarar det som i teorikapitlet presenterades som ökad konkurrens,⁵¹ där vikten av en effektiv byråkrati och en motiverad personal betonades. *Government effectiveness* är ett bra mått på hur effektiv staten är vad gäller det konkurrensmässiga trycket.

Government effectiveness är den dimension som bäst summerar de teorier jag tidigare tagit upp. Effektiviteten är det som både Lina Weiss och Francis Fukuyama valt att fokusera på i relationen till ekonomisk utveckling. Även den byråkratiska effektiviteten som både Weiss, Rueschmeyer och Evans framhäver som nödvändig presenteras i denna variabel.⁵² Denna dimension kommer därför att vara central i min analys. Den motsvarar väl de olika definitioner av staten och teoretiseringar kring ekonomisk utveckling som de olika teorierna jag presenterade i föregående kapitel tar upp.

Den fjärde dimensionen *regulatory quality* fokuserar på statens genomförda politik. Denna variabel mäter marknadsfientlig politik såsom priskontroll. Här mäter Kaufman, Kraay och Mastruzzi även i vilken utsträckning handel med omvärlden och utvecklingen av företag påverkats av de styrningar eller politik som staten genomfört.⁵³ *Regulatory quality* mäter huruvida de nödvändiga lagarna för ekonomiska affärer finns och hur dessa lagar fungerar tillsammans med resten av världens länder. På så sätt utgör det del av den mekanism som betonar effektiviteten i lagar och förordningar. Kaufman, Kraay och Mastruzzi undersöker också i denna dimension hur effektivt landets skattesystem är.

Den näst sista dimensionen benämns *rule of law* är även den viktig ur ekonomisk synvinkel. Denna dimension mäter hur väl det juridiska systemet fungerar samt avtalsbundenhet. Detta är en nödvändig grund för en hållbar ekonomisk utveckling där äganderätten är skyddad och lagar och regler är rättvisa och förutsägbara. Detta är en av huvudpunkterna i mekanismen som betonar effektiviteten i lagar och förordningar.

Den sista dimensionen *control of corruption* mäter korrruptionen i en stat d.v.s. användandet av offentlig makt för privata ändamål. Även detta är en viktig del av effektiviseringen av staten.⁵⁴ Detta är en av de viktiga mekanismer som

---

⁵⁰ Kaufman, Kraay, Mastruzzi, 2004. s. 255.

⁵¹ Se avsnitt 2.2.2.

⁵² Se avsnitt 2.2.1.

⁵³ Kaufman, Kraay, Mastruzzi, 2004. s. 255.

⁵⁴ Kaufman, Kraay, Mastruzzi, 2004. s. 255.

Världsbankens rapport från 1997 betonar. Korruptionens negativa inverkan på ekonomin pekar även Fregert och Jonung på då de betonar vikten av institutioner och lagar.

3.2 Statistiska metoden

Finns det ett linjärt samband mellan dessa variabler av en stark stat och BNP per capita? Påverkar dessa dimensioner BNP per capita? För att testa sambandet mellan BNP per capita och var och en av de sex dimensionerna av en stark stat kommer jag att använda mig av en regressionsanalys. Denna regressionsanalys kommer att visa huruvida det finns ett samband mellan variablerna och hur mycket av förändringen i den beroende variabeln som kan förklaras med en förändring i den oberoende variabeln, d.v.s. hur mycket förändringen i BNP per capita beror på förändringen i exempelvis *government effectiveness*. Tidigare studier har visat på detta samband då undersökningsområdet har varit begränsat till Sydamerika och Karibien. Mitt test kommer nu att innefatta 196 länder och generaliseringsgraden av testet kommer därför att vara större. Genom att undersöka ett stort antal fall är det möjligt att göra robustare generaliseringar.⁵⁵ Innan jag analyserar mina variabler i en regressionsanalys kommer jag att i nästa avsnitt undersöka hur starkt mina oberoende variabler korrelerar med varandra.

Att använda sig av kvantitativa metoder för att undersöka samhällsvetenskapliga problem är åtföljt av en omfattande litteratur och diskussion. Något som diskuteras inom den statsvetenskapliga metoden är användningen av R-kvadrat (determinationskoefficienten). Istället för att i en kvantitativ studie koncentrera sig på denna determinationskoefficient som visar förklaringsgrad betonar forskare som G. King att det är viktigare att titta på icke-standardiserade mått för förklaring och att koncentrera sig på det linjära sambandet.⁵⁶

Den statsvetenskapliga metoddiskussionen behandlar även problematiken med att dra relevanta slutsatser av en regressionsanalys. Peter John riktar kritik mot att testa hypoteser genom en regressionsanalys på grund av att det genom ett sådant test inte går att befästa ett klart orsakssamband. Detta på grund av att bakgrunden till data inom samhällsvetenskapen kan vara slumpmässig eller tillfällig. Viktigt är då att tydligt koppla sambandet till tydliga logiska argument.⁵⁷ Denna logiska koppling till teorier har jag tydligtgjort i det föregående kapitlet.

---

⁵⁵ Marsh, Stoker, 2002. s.255. För en genomgång av regressionsanalys se t.ex. Sanders, Brynin, 1998. kap. 3 och Jones, 2005. kap. 27.

⁵⁶ Peters, 1998. s. 197 f.

⁵⁷ Marsh, Stoker, 2002. s.224.

3.3 Beskrivande statistik

I det empiriska testet använder jag mig av värden för 196 olika länder. Detta motsvarar näst intill alla världens länder förutom några ö-riken som exempelvis Solomon-öarna och Martinique. För lista över samtliga länder som testas samt all data för respektive land se bilaga 1. Medelvärden, minimum och maximum samt standardavvikelse för de variabler jag testat redovisas i tabellen nedan.

Tabell 3 Beskrivande statistik

Variabel	Medelvärde	Standardavvikelse	Minimum	Maximum
BNP per capita i USD	9 087,3	14 904,4	93	101654
Voice and accountability	-0,0465	1,0055	-2,1875	1,5851
Political stability	-0,0460	1,0056	-2,8718	1,7696
Government effectiveness	-0,0245	1,0114	-2,3204	2,2523
Regulatory Quality	-0,0284	1,0076	-2,6269	2,0159
Rule of law	-0,0497	1,0082	-2,3068	2,0124
Control of corruption	-0,0208	1,0118	-1,6488	2,5301

N= 196

Som synes är spännvidden stor mellan rikaste och fattigaste land i fråga om BNP i USD per capita. Vidare kan noteras att medelvärde för *government effectiveness*, *control of corruption* och *regulatory quality* är lägre än för de andra tre dimensionerna av stark stat medan spridningen representerad av standardavvikelserna är tämligen lika.

Tabell 4 Korrelationstabell

	Voice and accountability	Political stability	Government effectiveness	Regulatory Quality	Rule of law	Control of corruption
Voice and accountability	1					
Political stability	0,7222	1				
Government effectiveness	0,7311	0,7962	1			
Regulatory Quality	0,8114	0,8011	0,9092	1		
Rule of Law	0,7980	0,8766	0,9486	0,9239	1	
Control of corruption	0,7370	0,7981	0,9563	0,8901	0,9527	1

Tabell 4 visar hög korrelation mellan de olika dimensionerna av en stark stat. Eftersom variablerna samvarierar blir det problematiskt att använda sig av en multipel regression där alla variabler ingår (d.v.s. det finns problem med multikollinearitet).⁵⁸ Dessa starka korrelationer mellan de olika dimensionerna gör att jag väljer att testa variablerna var för sig. Allt som allt kommer därför sex olika enkla regressionskattningar för var och en av de sex dimensionerna att göras.

---

⁵⁸ Ang. multikollinearitet se Aresti, Finlay, 1997. s. 541 ff.

4 Analys

4.1 Resultat av linjär regressionsanalys

I ett första steg används linjär regressionsanalys för att undersöka om det finns ett samband mellan var och en av de sex dimensionerna och BNP per capita i världens olika länder. Tabell 5 visar resultaten. Som framgår av t-värdena inom parentes är alla skattade koefficienter starkt signifikanta (alla signifikanta på minst 1 procentnivå). F-värdena är genomgående höga och förklaringsgraden representerat av justerat R-kvadrat höga för att vara tvärsnittsskattningar av det slag som det här är fråga om. Sett från dessa testvärden tycks det inte vara några problem med att använda sig av en linjär modell typ $y=a + bx$ för att förklara sambandet mellan BNP per capita och de sex olika dimensionerna av stark stat.

Tabell 5 Linjär regressionsanalys

Variabel	Konstant (t-kvot)	Koefficient (t-kvot)	F-värde	Justerat R- kvadrat
Voice and accountability	9450,8 (10,408)	7812,3 (8,6381)	74,62	0,274
Political stability	9480,4 (10,831)	8546,9 (9,8313)	96,65	0,329
Government effectiveness	9358,3 (13,240)	11044,8 (15,767)	248,61	0,559
Regulatory quality	9360,6 (11,560)	9641,6 (11,972)	143,33	0,422
Rule of law	9622,6 (13,138)	10764,4 (14,798)	218,97	0,528
Control of corruption	9323,8 (13,719)	11360,2 (16,872)	284,66	0,593

Att döma av de skattade regressionskoefficienterna är det främst *government effectiveness*, *control of corruption* och *rule of law* som har högst inverkan på

BNP per capita. Sambanden är dock som tidigare nämnts signifikanta och tesen om en stark stats betydelse för ekonomisk välfärd kan därmed anses bekräftat.⁵⁹

De tre dimensionerna; *government effectiveness*, *rule of law* och *control of corruption* har som sagt högst värden skattade koefficienter. Det skulle betyda att dessa tre dimensioner i högre grad än de andra påverkar BNP per capita. Det som tidigare forskning till stor del tagit fasta vid, med resonemang som presenteras av bland andra Max Weber, är byråkratins betydelse för en effektiv stat och därmed ekonomisk utveckling.⁶⁰ Dessa teorier bekräftas också av mitt test då dimensionen *government effectiveness* är en av de tre dimensioner som uppvisar störst samband med BNP per capita. Tankarna kring byråkratins betydelse för ekonomisk utveckling har också framförts av Linda Weiss och Världsbankens rapport från 1997.⁶¹ Denna dimension av en stark stat som forskningen tagit fasta vid som en avgörande faktor för ekonomisk utveckling visar sig genom mitt test ha ett statistiskt säkerställt samband med ekonomisk utveckling. Mitt test stärker därför samtliga dessa i forskningen framförda resonemang och teorier. Med hänvisning till diskussionen i avsnitt 3.2 om problemen att dra slutsatser vid hypotesprövning är det svårt att genom mitt test bevisa att teorierna är sanna. Testet visar dock – vilket är nog så viktigt – att det åtminstone inte går att förkasta dessa teorier.

Det man kan sluta sig till är att det ser ut som att utformningen av byråkratien är mycket viktig för den ekonomiska utvecklingen i ett land. För att koppla detta till begreppet effektivitet som jag diskuterar i tidigare kapitel betyder dessa resultat att en byråkrati med hög konkurrens är positivt för utvecklingen av BNP per capita. Ökad motivation och konkurrens hos de statligt anställda är direkt kopplat till effektiviteten hos byråkratien och dimensionen *government effectiveness*. Principer som att rekrytera anställda baserat på meriter istället för relationer har en positiv påverkan på BNP per capita.

Vikten av att ha tydliga formella restriktioner och förordningar visar sig i det mycket starka samband som dimensionen *rule of law* uppvisar med BNP per capita. Separationen mellan den lagstiftande, dömande och verkställande makten har här stor betydelse. Detta motsvarar den första av de grundläggande mekanismerna som enligt Världsbankens rapport påverkar en stats förmåga eller effektivitet.⁶² Till denna första grupp hör också bekämpandet av korrruption som i mitt test visar på ett mycket högt samband. Korrruption är till stor del beroende av en tydlig lagstiftning och fungerande domstolar. De två dimensionerna *rule of law* och *control of corruption* är därför mycket närliggande. Tillsammans utgör de mekanismen ”effektiva lagar och förordningar” som påverkar en stats

---

⁵⁹ Nollhypotesen om inga samband kan alltså förkastas. Se Agresti – Finlay, 1997. s. 327 ff., se även Körner – Wahlgren, 2000. s. 338 ff.

⁶⁰ Se avsnitt 2.2.1.

⁶¹ Se avsnitt 2.2.1.

⁶² Se avsnitt 2.2.2.

effektivitet.⁶³ Tydliga lagar och frånvaron av korrupcion beskrevs också av de ekonomiska teorier jag presenterat tidigare.⁶⁴ Dessa argument och teorier stärks ytterligare av mitt test.

Även de tre resterande dimensionerna av en stark stat; *voice and accountability*, *political stability* och *regulatory quality* visar på ett starkt linjärt samband med BNP per capita. Detta tyder på att politikens utformning och effektivitet i allmänhet i ett land är av allra största betydelse för ekonomisk utveckling. Detta tål att tänkas på då beslutsfattare runt om i världen lägger upp sina planer för en långsiktig ekonomisk utveckling. Det är antagligen inte många styrande som effektiviserar sin byråkrati eller ökar det medborgerliga inflytandet i det direkta syftet att höja BNP per capita. De två dimensionerna *voice and accountability* och *political stability* går att spåra till den mekanismen som jag i ett tidigare kapitel benämnde ”ökat medborgerligt inflytande”.⁶⁵ Det faller sig mer naturligt att dessa två dimensioner inte visar ett lika starkt samband med ekonomisk utveckling som *government effectiveness*, *rule of law* och *control of corruption*. De tre dimensionerna är också relativt ofta förekommande i ekonomiska teorier om utveckling. Det är intressant att även *voice and accountability* och *political stability* visar ett så tydligt samband. Ett stabilt politiskt klimat är antagligen bättre för ekonomin då långsiktiga investeringar blir mindre riskfyllda. Vidare att exempelvis hörsamma minoritetsgrupper och fattiga skulle ha en positiv inverkan på ekonomisk utveckling är mycket tankeväckande. Att hörsamma minoritetsgrupper och fattiga har kanske inte en lika direkt koppling till ekonomiska teorier men är del av de mekanismer som effektiviserar en stat. Det bör dock påpekas att det inte går att dra allt för stora slutsatser av detta empiriska test. Tankeväckande är dock att inkomstutjämning och hörsammandet av minoritetsgrupper skulle kunna vara en metod för en stat att öka sin BNP per capita. En utveckling i BNP per capita är emellertid en komplex process som har många olika förklaringsfaktorer. Att medborgerliga fri- och rättigheter visar på ett sådant signifikant samband med BNP per capita visar trots allt att detta är en viktig ingrediens för ekonomisk utveckling.

Det kan alltid finnas andra bakomliggande förklaringar till varför variabler visar ett sådant starkt samband. Sambandet av mitt empiriska test är dock så pass starkt att det är värt att tas på allvar. Det skulle till exempel kunna förekomma fel i Kaufmans, Kraay och Mastruzzis mätningar av de olika variablerna, men deras stora mängd data får anses som ett mycket ambitiöst projekt.

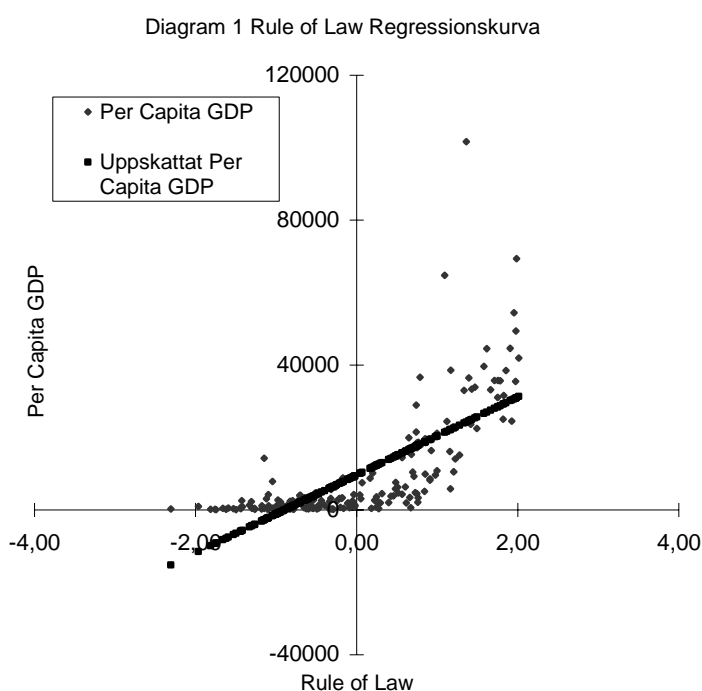
⁶³ Se avsnitt 2.2.2.

⁶⁴ Se avsnitt 2.2.2 och 2.3.1.

⁶⁵ Se avsnitt 2.2.2.

4.2 Ett exponentiellt samband mellan BNP per capita och en stark stat

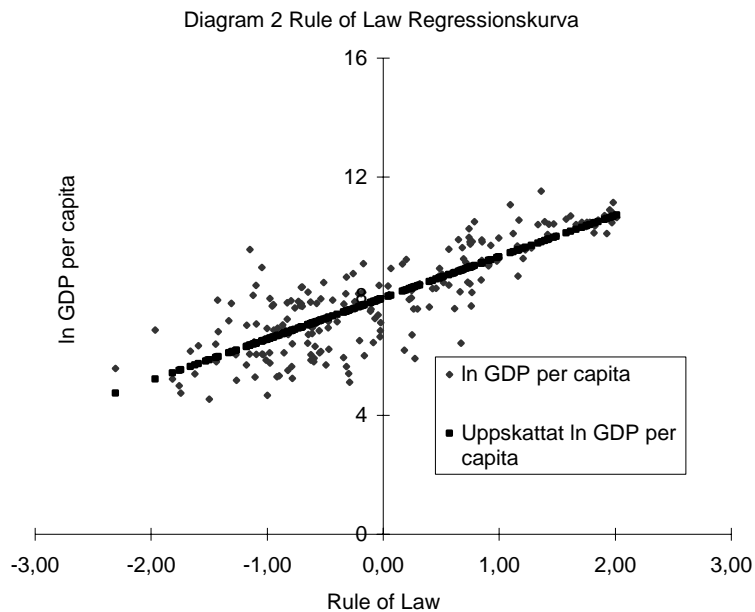
Vid en första anblick på resultaten av mitt test visar det på ett mycket starkt linjärt samband mellan alla de sex olika dimensionerna av en stark stat och ekonomisk utveckling i form av BNP per capita. Först när man tittar på resultaten i form av ett plottdiagram kan man urskilja att sambandet mellan samtliga dimensioner och BNP per capita är mer av ett exponentiellt samband än ett linjärt (dvs. att sambandet bör vara av formen $y = ea+bx$ vilket i logaritmiska termer kan skrivas som $\ln y = a + bx$).

Detta plottdiagram visar tydligt att det finns ett icke-linjärt samband mellan den oberoende variabeln Rule of Law och BNP per capita. Vad man också ser när man tittar lite närmre är att de olika mätpunkterna som representerar länder formar något som liknar en exponentialkurva, vilket innebär ett samband där BNP per capita verkar öka exponentiellt för varje förändring i den oberoende variabeln *rule of law*. Det visar sig att alla de sex dimensionerna av en stark stat visar detta samband med BNP per capita. BNP per capita visar alltså när det testas i samband med samtliga sex dimensioner upp ett till synes exponentiellt samband. Jag tog fasta på detta visuella intryck och beslöt mig för att testa huruvida så var fallet.

För att testa om sambandet mellan BNP per capita och de sex olika dimensionerna verkligen bättre symboliseras av ett exponentiellt samband snarare än av en rät linje logariterar jag den oberoende variabeln BNP per capita. På så sätt kan jag göra en ny regressionsanalys och se huruvida sambandet blir starkare linjärt när

jag tagit hänsyn till ett exponentiellt samband mellan BNP per capita och de sex dimensionerna av en stark stat. Genom att logaritmera BNP per capita rätar jag på så sätt ut kurvan till en linje för att se om sambandet stämmer, eftersom $e^{\ln x} = x$. Logaritmfunktionen är den inversa funktionen till exponentialfunktionen.⁶⁶ När jag nu testar det linjära sambandet genom en regressionsanalys och har tagit hänsyn till det exponentiella sambandet visar resultatet på ett ännu starkare samband än vid det tidigare testet.

Diagrammet visar tydligt det starka linjära sambandet när BNP per capita är logaritmerat. Regressionsanalysen visar nu upp ett F-värde på 431 jämfört med tidigare värde 218. T-kvoten är nu 21 istället för tidigare 15. Det betyder att sambandet tydligare illustreras med ett exponentiellt samband än med ett linjärt. När jag testar samtliga de sex dimensionerna av en stark stat mot den logaritmerade BNP per capita visar de alla upp samma resultat. Sambandet blir således väsentligt starkare när BNP per capita beräknas som exponentiellt stigande.

⁶⁶ För sambandet mellan log. och exp. se Sydsaeter, Lyckeberg, 2000. s 215.

Tabell 6 Regressionsanalys med hänsyn exponentiellt samband

Variabel	Constant (t-kvot)	Koefficient (t-kvot)	F-värde	Justerat R- kvadrat
Voice and accountability	7,9183 (83,562)	1,0359 (10,975)	120,46	0,380
Political stability	7,9251 (93,851)	1,1952 (14,212)	201,97	0,508
Government effectiveness	7,9044 (120,51)	1,3961 (21,478)	461,30	0,702
Regulatory quality	7,9060 (100,32)	1,2639 (16,125)	260,03	0,571
Rule of law	7,9391 (118,09)	1,3861 (20,758)	430,91	0,688
Control of corruption	7,8985 (113,85)	1,3602 (19,791)	391,68	0,667

Tabell 6 visar de olika regressionskattningarna vid ett icke-linjärt exponentiellt samband. En jämförelse av t-värden, F-värden och justerade R-kvadratvärden med tidigare tabell 5 visar en påtaglig ökning av signifikans och förklaringsgrad. Det är ju ganska fantastiskt att det t.ex. går att förklara 70 procent av variationer i länders BNP per capita med en variabel som *government effectiveness* och näst lika mycket med andra variabler som *rule of law* och *control of corruption*. Nämnade variabler uppvisar också högsta skattade regressionskoefficienter.

De högre testvärdena i tabell 6 visar med all tydlighet att sambanden mellan statens styrka och välfärd i form av BNP per capita är icke-linjärt. Det visar en tilltagande avkastning av att stärka staten vilket medföljer en rad intressanta implikationer som behandlas i följande avsnitt.

5 Slutsatser och avslutande kommentarer

De flesta av världens länder strävar efter ett ökat ekonomiskt välstånd. I denna framställning har tesen om att ekonomisk utveckling kan nås genom en stark stat prövats. Mitt empiriska test i form av en regressionsanalys visar att samtliga sex dimensioner av en stark stat har ett starkt och statistiskt säkerställt samband med ekonomisk utveckling och BNP per capita. Resultatet stärker tesen om en *stark* stats betydelse för ekonomisk utveckling. Vad jag sedan upptäcker i min empiriska analys är att sambandet snarare ser ut att vara exponentiellt än linjärt. För att undersöka detta utför jag ytterligare en regressionsanalys för var och en av variablerna. Denna gång justerar jag min oberoende variabel efter en exponentiellkurva genom att logaritmera den och upptäcker då ett mycket starkare samband.

Vad innebär då detta exponentiella samband i praktiken? Inledningsvis kan konstateras att stora effekter på BNP per capita kan erhållas först då staten har uppnått en relativt hög nivå av effektivitet. En ökning av statens styrka ger således en tilltagande avkastning på BNP per capita. Sambandet eller effekten på ekonomisk utveckling blir med andra ord större ju starkare staten är. En svag stat kommer enligt mitt resultat därför inte att erhålla samma effekt på BNP per capita. Ett land som precis befinner sig i ett stadium där man är i stånd att stärka sin stat genom exempelvis effektivisering av byråkratin, effektivisera sina lagar eller ett ökat medborgerligt inflytande kommer således till en början inte att erfara några större förändringar i ekonomisk utveckling och BNP per capita.

Både Världsbanken och Francis Fukuyama förespråkar en effektivisering av staten för att leda in länder i en positiv ekonomisk utveckling. Det exponentiella sambandet visar dock att det är viktigt att uppmärksamma det långsiktiga engagemanget i en sådan process för att inte verka missvisande.⁶⁷ Länder som är i startgroparna av en effektiviseringsprocess kanske inte kommer att uppvisa någon större effekt av ekonomisk utveckling under en mycket lång tid. När sedan statens styrka kommit upp till en hög nivå kommer åtgärderna som vidtas att få mycket positiva effekter på den ekonomiska utvecklingen. Jag anser att risken för misstro till teorin om en stark stats betydelse för ekonomisk utveckling är stor om inte detta exponentiella samband lyfts fram. Resultat av denna studie som visar att

---

⁶⁷ Webers teori om att betona långsiktigheten i att skapa en fungerande byråkrati stärks av mitt empiriska test, se Rueschmeyer, Evans, 1985. s 50 f.

sambandet är exponentiellt snarare än linjärt kan därmed vara viktigt för motiveringen av en fortsatt effektivisering av staten då resultaten av en sådan effektivisering ifrågasätts i ett inledande skede.

Det skulle vidare kunna förhålla sig så att det exponentiella sambandet ger upphov till, eller är en bidragande faktor till, stora inkomstklyftor länder emellan. Då ett land som har en relativt stark stat (och delvis därför har en hög BNP per capita) gör små effektiviseringar för att förstärka staten, leder detta till att BNP per capita ökar mycket mer än hos ett land som har en relativt svag stat och som gör samma ansträngning. Det krävs alltså mindre av ett redan rikt land med en stark stat att öka sin BNP per capita jämfört med ett land med en svag stat. Det kan därför verka mycket svårt eller nästintill omöjligt för länder som har en svag stat att hinna ikapp utvecklingen hos de länder som redan har en stark stat. Detta skulle i sin tur kunna bidra till att bibehålla en ojämn inkomstfördelning mellan världens länder.

Frågan vad detta exponentiella samband beror på kvarstår emellertid. Jag har i denna uppsats inte undersökt dessa orsaker empiriskt men vill ändå presentera några tänkbara förslag till framtida forskning. Är det lättare att snabbt uppvisa en positiv ekonomisk utveckling vid en inledande process av en effektivisering av staten? De initiala processerna för att t.ex. skapa en effektiv byråkrati kan ge snabbare resultat jämfört med ansträngningar för att ytterligare effektivisera en redan effektiv byråkrati. Det kan vara så att man med ganska enkla metoder kan ta sig från en låg nivå av styrka på staten till en möjligen medelstark nivå. Att det blir svårare och svårare att effektivisera och stärka en stat ju effektivare staten blir är ett troligt scenario. Det skulle kunna innebära att den möjliga trögheten i förändring i statens styrka då man kommit upp till en redan stark stat tar ut effekten av det exponentiella sambandet. Samtidigt som avkastningen av BNP per capita är mycket hög vid minsta effektivisering är det också mycket svårt att få till stånd den lilla förändring som krävs. Detta resonemang bygger på att det skulle finnas ett systematiskt fel någonstans i Kaufmans, Kraays och Mastruzzis indexering. Det skulle med andra ord kunna vara så att de inte har tagit hänsyn till det faktum att det är lättare att få till stånd en förändring i statens styrka när man befinner sig på en nivå av en svag stat. Utifrån Kaufmans, Kraays och Mastruzzis index som det nu är konstruerat stämmer trots allt det exponentiella sambandet mycket bra.

Då jag definierar en stark stat utgår jag från Världsbankens rapport från 1997 och Francis Fukuyama som likställer styrka med effektivitet eller kapacitet. Detta står i kontrast till begreppet statens omfång. Det skulle vara mycket intressant att empiriskt undersöka hur förhållandet ser ut mellan omfång och styrka då det är ur detta resonemang eller förhållande jag definierar en stark stat. Detta har inte givits utrymme i min uppsats men är mycket intressant för framtida forskning.

Slutligen vill jag framhålla att det behövs fler test av kvantitativ karaktär inom statsvetenskap som ämne för att komplettera och testa många av de teorier och

teser som finns och skapas. Endast genom att komplettera kvalitativa analyser med kvantitativa kan man nämligen börja närma sig en bild av hur verkligheten ser ut.

6 Referenser

- Agresti, Alan – Finlay, Barbara, 1997. *Statistical Methods for the Social Sciences*. New Jersey: Prentice Hall.
- Fregert, Klas – Jonung, Lars, 2003. *Makroekonomi. Teori, Politik & Institutioner*. Lund: Studentlitteratur.
- Fukuyama, Francis, 2004. *State Building. Governance and World Order in the Twenty-First Century*. London: Profile Books Ltd.
- Goldberger, Arthur S, 1972. "Maximum-Likelihood Estimation of Regressions Containing Unobservable Independent Variables", *International Economic Review* vol. 13, nr 1, s. 1-15.
- González Morales, Luis Geraldo, 2003. *The Economics of Corruption and Bureaucratic Inefficiency in Weak States*. Frankfurt am Main: Peter Lang.
- Holsti, Kalevi J, 1996. *The State, War and the State of War*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Jackson, PM, 1993. *Bureaucracy: Three Paradigms*. Neil Garston (ed). Norwell: Kluwer Academic Publishers.
- Jones, Kelvyn, 2005. "An Introduction to Statistical Modelling" i Somekh, Bridget – Lewin, Cathy (ed.), *Research Methods in the Social Sciences*. London: Sage Publications.
- Kaufmann, Daniel – Kraay, Aart – Mastruzzi, Massimo, 2004. Governance Matters III: Governance Indicators for 1996, 1998, 2000, and 2002. *The World Bank Economic Review* vol.18, nr 2, s. 253-287.
- Kaufmann, Daniel – Kraay, Aart, 2005. Governance Matters IV: Governance Indicators for 1996-2004. <http://www.worldbank.org/wbi/governance/pubs/govmatters4.html>. 4 mars 2006. (World Bank Policy Research Working Paper 3630, June 2005).
- Kaufmann, Daniel – Kraay, Aart, 2002. Growth without Governance. *Economia* vol.3, nr 1, s. 169-229.

- Körner, Svante – Wahlgren, Lars, 2000. *Statistisk Dataanalys*. Lund: Studentlitteratur.
- Marsh, David – Stoker, Gerry, 2002. *Theory and Methods in Political Science* (second edition). New York: Palgrave Macmillan.
- Peters, B Guy, 1998. *Comparative Politics. Theory and Methods*. London: Macmillan Press.
- Pierre, Jon, 1995. *Bureaucracy in the modern state- An introduction to Comparative Public Administration*. Hants, England: Edgar Elgar Publishing
- Root, Hilton L, 2001. "Do Strong Governments Produce Strong Economies?", *The Independent Review* vol. 5, nr 4, s.565-574.
- Rueschmeyer, Dietrich – Evans, Peter B, 1985. "The State and Economic Transformation: Toward an Analysis of the Conditions Underlying Effective Intervention" i Evans, Peter B – Rueschmeyer, Dietrich – Skocpol, Theda (ed.), *Bringing the State Back In*. New York: Cambridge University Press.
- Sanders, David – Brynin, Malcolm, 1998. "Ordinary Least Squares and Logistic Regression Analysis" i Scarbrough, Elinor – Tanenbaum, Eric (ed.), *Research Strategies in the Social sciences. A Guide to New Approaches*. Oxford: Oxford University Press.
- Salazar, Maria – Stough, Roger R, 2004. *Sovereignty and Economic Development with some Examples from the Atlantic Community*. (Paper prepared for presentation at the Transatlantic Policy Consortium Symposium, Austin, Texas, and September, 2004.
- Sartori, Giovanni, 1970. "Concept Misformation in Comparative Politics", *The American Political Science Review* vol.64, nr 4, s. 1033-1053.
- Sydsaeter, Knut – Lyckeberg, Håkan, 2000. *Matematisk analys för ekonomer*. Stockholm : SHL Statistisk analys
- The Economist – Anonymous, 1997. "It's the Government, Stupid" *The Economist* vol.343, Iss 8023, s. 71-77.
- Todaro, Michael P, 2000. *Economic Development*. Reading, Massachusetts: Addison-Wesley.
- Weber, Max, 1947. *The Theory of Social and Economic Organization*. New York: Oxford University Press.

Weiss, Linda, 1998. *The Myth of the Powerless State. Governing the Economy in a Global Era*. Cambridge: Polity Press.

World Development Report 1997. *The State in a Changing World*. New York: Oxford University Press.

Internetsidor:

FN:s hemsida <http://unstats.un.org/unsd/snaama>, 4 mars 2006.

Världsbankens hemsida <http://info.worldbank.org/governance/kkz2004/tables.asp>, 4 mars 2006.

Bilaga 1

Samtliga data är för år 2004

Country or Area	In GDP per capita i USD	Per Capita GDP i USD	Voice. Acc	Pol. Stab	Gov. Eff	Reg. Qua	Rule Law	Con. Corr
Afghanistan	5,214935758	184	-1,35	-2,03	-1,24	-2,05	-1,81	1,33
Albania	7,845416037	2554	0,03	-0,97	-0,36	-0,08	-0,80	0,72
Algeria	7,82284529	2497	-0,91	-1,42	-0,46	-0,93	-0,73	0,49
Andorra	10,41436318	33335	1,23	1,35	1,40	1,32	1,43	1,17
Angola	7,177018766	1309	-1,02	-0,95	-1,14	-1,40	-1,33	1,12
Anguilla	9,288319413	10811	0,74	0,90	0,87	0,96	1,00	0,78
Antigua and Barbuda	9,058935918	8595	0,48	1,30	0,31	0,73	0,91	0,88
Argentina	8,291045131	3988	0,49	-0,24	-0,33	-0,81	-0,71	0,44
Armenia	7,085901464	1195	-0,66	-0,51	-0,34	0,05	-0,58	0,53
Aruba	9,958496436	21131	0,64	0,97	0,84	0,93	1,00	1,17
Australia	10,36084911	31598	1,40	1,03	1,95	1,62	1,82	2,02
Austria	10,48506051	35777	1,25	1,18	1,76	1,41	1,76	2,10
Azerbaijan	6,898714534	991	-0,97	-1,52	-0,81	-0,57	-0,85	1,04
Bahamas	9,622383795	15099	1,14	0,94	1,27	0,78	1,28	1,36
Bahrain	9,637697427	15332	-0,73	0,06	0,76	0,71	0,68	0,76
Bangladesh	6,09356977	443	-0,69	-1,24	-0,72	-1,15	-0,86	1,09
Barbados	9,262743051	10538	1,17	1,52	1,18	0,91	1,21	0,81
Belarus	7,75576717	2335	-1,54	-0,24	-0,93	-1,78	-1,31	0,91
Belgium	10,43055063	33879	1,35	0,94	1,71	1,25	1,47	1,53
Belize	8,187021067	3594	0,91	0,65	0,16	0,32	0,25	0,07
Benin	6,214608098	500	0,30	-0,37	-0,39	-0,49	-0,47	0,34
Bermuda	11,07827354	64749	0,99	1,02	1,39	0,98	1,10	0,88
Bhutan	5,908082938	368	-1,18	0,84	-0,14	0,00	0,27	0,69
Bolivia	6,840546529	935	-0,01	-0,65	-0,63	0,05	-0,55	0,78
Bosnia and Herzegovina	7,609366538	2017	-0,14	-0,85	-0,54	-0,66	-0,76	0,54
Botswana	8,470311206	4771	0,73	0,70	0,83	0,96	0,73	0,86
Brazil	8,078688229	3225	0,34	-0,13	0,02	0,19	-0,21	0,15
Brunei Darussalam	9,578726472	14454	-1,11	1,06	0,73	1,08	0,56	0,23
Bulgaria	8,051022208	3137	0,58	0,13	-0,08	0,60	0,05	0,04
Burkina Faso	5,85220248	348	-0,38	-0,32	-0,52	-0,26	-0,62	0,35
Burundi	4,532599493	93	-1,13	-2,04	-1,24	-1,35	-1,50	1,16
Cambodia	5,755742214	316	-0,89	-0,60	-0,87	-0,25	-0,98	0,97
Cameroon	6,914730893	1007	-1,18	-0,90	-0,64	-0,71	-1,00	0,78
Canada	10,34274198	31031	1,38	1,13	1,96	1,57	1,75	1,99

Cape Verde	7,574045005	1947	0,80	0,67	-0,19	0,27	0,26	0,31
Cayman Islands	10,5608521	38594	0,76	1,58	1,39	0,96	1,17	1,17
Central African Republic	5,799092654	330	-1,20	-1,43	-1,65	-1,28	-1,44	1,36
Chad	6,054439346	426	-1,09	-1,20	-1,29	-0,84	-1,15	1,14
Chile	8,672143551	5838	1,09	0,89	1,27	1,62	1,16	1,44
China	7,156956365	1283	-1,54	-0,07	0,11	-0,45	-0,47	0,51
Colombia	7,663877259	2130	-0,47	-1,69	-0,18	-0,12	-0,70	0,16
Comoros	6,056784013	427	-0,14	-0,13	-1,45	-1,06	-1,04	1,14
Congo	7,029087564	1129	-0,79	-1,41	-1,17	-1,16	-1,18	1,02
Democratic Republic of the Congo	4,744932128	115	-1,64	-2,27	-1,41	-1,80	-1,74	1,31
Costa Rica	8,372167419	4325	1,11	0,98	0,49	0,67	0,57	0,78
Croatia	8,930229565	7557	0,46	0,35	0,32	0,19	0,07	0,08
Cuba	8,025843344	3059	-1,88	0,18	-0,47	-1,81	-1,12	0,62
Cyprus	9,828871759	18562	1,00	0,34	1,02	1,23	0,85	0,80
Czech Republic	9,255504924	10462	1,03	0,84	0,63	0,97	0,69	0,30
Denmark	10,70533218	44593	1,59	1,21	2,15	1,76	1,91	2,38
Djibouti	6,747586527	852	-0,85	-0,44	-0,76	-0,76	-0,61	0,94
Dominica	8,15075647	3466	1,13	1,19	0,31	0,53	0,66	0,25
Dominican Republic	7,903226809	2706	0,27	-0,01	-0,46	-0,28	-0,54	0,50
Ecuador	7,741533589	2302	-0,19	-0,83	-0,85	-0,60	-0,71	0,75
Egypt	7,10824414	1222	-1,04	-0,72	-0,20	-0,58	-0,02	0,21
El Salvador	7,74109909	2301	0,26	-0,23	-0,22	0,56	-0,34	0,39
Equatorial Guinea	8,967631665	7845	-1,71	-0,30	-1,40	-0,78	-1,05	1,65
Eritrea	5,231108617	187	-1,96	-0,14	-1,05	-1,29	-0,78	0,64
Estonia	9,015176707	8227	1,13	0,92	0,99	1,61	0,91	0,82
Ethiopia	4,663439094	106	-1,11	-0,98	-0,96	-1,19	-1,00	0,85
Fiji	8,079927771	3229	0,15	0,10	-0,57	-0,36	-0,19	0,14
Finland	10,47771042	35515	1,50	1,65	2,06	1,79	1,97	2,53
France	10,40377787	32984	1,24	0,53	1,42	0,91	1,33	1,44
Gabon	8,457443187	4710	-0,71	-0,01	-0,53	-0,46	-0,51	0,58
Gambia	5,638354669	281	-0,59	0,38	-0,49	-0,15	-0,32	0,61
Georgia	7,031741259	1132	-0,34	-1,26	-0,80	-0,64	-0,87	0,91
Germany	10,40915992	33162	1,38	0,92	1,38	1,29	1,66	1,90
Ghana	5,998936562	403	0,39	-0,10	-0,17	-0,28	-0,16	0,17
Greece	9,825093485	18492	0,91	0,53	0,74	0,85	0,75	0,56
Grenada	8,261526448	3872	0,85	0,95	0,10	0,37	0,46	0,52
Guatemala	7,676473646	2157	-0,39	-0,85	-0,87	-0,07	-0,96	0,74
Guinea	6,042632834	421	-1,12	-0,91	-0,93	-0,94	-1,09	0,81
Guinea-Bissau	5,170483995	176	-0,62	-0,53	-1,25	-0,86	-1,26	0,71
Guyana	6,944087208	1037	0,62	-0,53	-0,20	-0,14	-0,48	0,35
Haiti	6,154858094	471	-1,50	-1,87	-1,90	-1,11	-1,66	1,49
Honduras	6,952728645	1046	-0,02	-0,69	-0,68	-0,33	-0,61	0,71

Hong Kong SAR of China	10,07073777	23641	0,21	1,30	1,49	1,89	1,42	1,57
Hungary	9,201097791	9908	1,16	0,85	0,68	1,22	0,85	0,65
Iceland	10,64335132	41913	1,41	1,77	2,18	1,82	2,01	2,43
India	6,439350371	626	0,27	-0,81	-0,04	-0,59	-0,09	0,31
Indonesia	6,929516771	1022	-0,44	-1,38	-0,36	-0,42	-0,91	0,90
Iran (Islamic Republic of)	7,783640596	2401	-1,36	-0,91	-0,66	-1,33	-0,83	0,59
Iraq	6,858565035	952	-1,71	-2,87	-1,51	-1,79	-1,97	1,45
Ireland	10,70371627	44521	1,30	1,22	1,48	1,63	1,62	1,61
Israel	9,833655043	18651	0,46	-1,01	0,98	0,69	0,77	0,79
Italy	10,2720466	28913	1,06	0,31	0,58	0,97	0,74	0,66
Cote d'Ivoire	6,811244379	908	-1,46	-2,28	-1,30	-0,83	-1,42	1,01
Jamaica	8,078688229	3225	0,54	-0,28	0,13	0,15	-0,32	0,52
Japan	10,50509494	36501	0,98	0,99	1,21	1,04	1,39	1,19
Jordan	7,573017256	1945	-0,68	-0,12	0,23	0,13	0,30	0,35
Kazakhstan	7,917900586	2746	-1,21	-0,11	-0,63	-0,89	-0,98	1,10
Kenya	6,09356977	443	-0,34	-0,96	-0,81	-0,43	-0,98	0,89
Kiribati	6,703188113	815	0,87	0,77	-0,61	-0,49	0,25	0,02
Republic of Korea	9,565634363	14266	-2,05	-0,67	-1,68	-2,05	-1,15	1,46
Democratic People's Rep. of Korea	6,416732283	612	0,73	0,45	0,95	0,69	0,67	0,17
Kuwait	9,897268253	19876	-0,48	0,29	0,55	0,10	0,65	0,71
Kyrgyzstan	6,03068526	416	-1,06	-0,91	-0,83	-0,06	-1,04	0,92
Lao People's Democratic Republic	6,03787092	419	-1,55	-0,76	-1,02	-1,24	-1,27	1,15
Latvia	8,678631537	5876	0,96	0,95	0,60	1,02	0,48	0,23
Lebanon	8,636574948	5634	-0,81	-0,83	-0,33	-0,49	-0,32	0,51
Lesotho	6,638567789	764	0,28	0,27	-0,33	-0,26	-0,03	0,05
Liberia	4,983606622	146	-1,24	-2,20	-1,86	-1,83	-1,76	0,86
Libyan Arab Jamahiriya	8,132412675	3403	-1,79	-0,02	-0,73	-1,52	-0,65	0,91
Liechtenstein	11,52933017	101654	1,27	1,39	1,48	1,62	1,36	1,69
Lithuania	8,76264603	6391	0,97	0,85	0,70	1,16	0,60	0,36
Luxembourg	11,1479735	69423	1,40	1,66	2,08	2,02	1,98	2,16
Macao SAR of China	10,02020335	22476	0,11	1,14	1,00	1,50	1,49	1,65
TFYR Macedonia	7,860570786	2593	-0,02	-1,04	-0,17	-0,19	-0,44	0,52
Madagascar	5,402677382	222	0,07	-0,02	-0,43	0,10	-0,30	0,15
Malawi	5,105945474	165	-0,50	-0,33	-0,81	-0,57	-0,29	0,83
Malaysia	8,461891876	4731	-0,36	0,38	0,99	0,44	0,52	0,29
Maldives	7,760040681	2345	-1,07	0,82	0,47	0,00	-0,57	0,12
Mali	5,932245187	377	0,35	0,07	-0,29	-0,26	-0,34	0,52
Malta	9,552084403	14074	1,26	1,46	1,03	1,30	1,23	1,25
Marshall Islands	7,493873887	1797	1,14	0,66	-0,46	-0,55	-0,11	0,84
Mauritania	6,03068526	416	-1,16	0,26	0,22	0,04	-0,62	0,02
Mauritius	8,541495484	5123	0,94	0,91	0,60	0,33	0,84	0,33
Mexico	8,763584409	6397	0,36	-0,13	-0,02	0,55	-0,26	0,27
Micronesia (Federated States of)	7,636269603	2072	1,01	0,83	-0,33	0,04	0,40	0,30
Republic of Moldova	6,421622268	615	-0,47	-0,62	-0,73	-0,49	-0,65	0,86

Mongolia	6,186208624	486	0,45	0,48	-0,46	0,18	0,18	0,51	-
Morocco	7,370860167	1589	-0,55	-0,23	-0,03	-0,26	-0,05	0,02	-
Mozambique	5,793013608	328	-0,13	-0,15	-0,39	-0,29	-0,60	0,79	-
Myanmar	5,38907173	219	-2,19	-1,21	-1,57	-2,34	-1,62	1,49	-
Namibia	7,886457271	2661	0,47	0,46	0,29	0,45	0,22	0,18	-
Nepal	5,501258211	245	-1,00	-1,74	-0,90	-0,60	-0,82	0,61	-
Netherlands	10,48242966	35683	1,49	1,15	2,00	1,67	1,78	2,08	-
Netherlands Antilles	9,750569446	17164	0,44	0,66	0,82	0,80	0,75	1,02	-
New Zealand	10,10638758	24499	1,47	1,51	2,05	1,78	1,93	2,38	-
Nicaragua	6,70930434	820	0,06	-0,15	-0,71	-0,15	-0,65	0,34	-
Niger	5,293304825	199	-0,12	-0,56	-0,87	-0,63	-0,92	0,87	-
Nigeria	6,386879319	594	-0,65	-1,78	-1,02	-1,26	-1,44	1,11	-
Norway	10,90380688	54383	1,53	1,53	1,97	1,33	1,95	2,11	-
Oman	9,175334763	9656	-0,90	0,76	0,91	0,43	0,98	0,78	-
Pakistan	6,405228458	605	-1,31	-1,59	-0,57	-1,03	-0,78	0,87	-
Panama	8,359134887	4269	0,54	0,29	0,01	0,22	-0,04	0,06	-
Papua New Guinea	6,71417053	824	-0,03	-0,94	-1,01	-0,64	-0,82	0,90	-
Paraguay	7,063048163	1168	-0,23	-0,71	-1,07	-0,60	-1,09	0,99	-
Peru	7,799343398	2439	-0,04	-0,68	-0,58	0,17	-0,63	0,35	-
Philippines	6,965080346	1059	0,02	-1,01	-0,23	-0,06	-0,62	0,55	-
Poland	8,742733867	6265	1,13	0,35	0,47	0,64	0,51	0,16	-
Portugal	9,68427377	16063	1,31	1,06	0,92	1,14	1,16	1,23	-
Puerto Rico	9,974924102	21481	1,02	1,07	1,05	0,75	0,74	0,88	-
Qatar	10,50834982	36620	-0,79	0,92	0,87	-0,16	0,79	0,55	-
Romania	8,119100838	3358	0,36	0,22	-0,15	-0,06	-0,18	0,25	-
Russian Federation	8,305731145	4047	-0,81	-0,85	-0,21	-0,51	-0,70	0,72	-
Rwanda	5,323009979	205	-1,09	-0,92	-0,56	-0,42	-0,90	0,36	-
Samoa	7,584773078	1968	0,69	0,89	0,09	0,39	0,62	0,05	-
Sao Tome and Principe	6,102558595	447	0,55	0,08	-0,89	-0,47	-0,55	0,66	-
Saudi Arabia	9,230339058	10202	-1,63	-0,60	-0,06	-0,34	0,20	0,15	-
Senegal	6,510258341	672	0,19	-0,21	-0,13	-0,31	-0,20	0,40	-
Serbia and Montenegro	7,686162303	2178	0,12	-0,97	-0,21	-0,72	-0,72	0,48	-
Seychelles	9,090880932	8874	-0,04	0,84	-0,31	-1,21	-0,17	0,01	-
Sierra Leone	5,278114659	196	-0,49	-0,61	-1,32	-1,02	-1,10	0,88	-
Singapore	10,1267111	25002	-0,13	1,48	2,25	1,87	1,82	2,44	-
Slovakia	8,936824155	7607	1,10	0,65	0,67	1,15	0,49	0,39	-
Slovenia	9,702533484	16359	1,12	0,99	1,02	0,89	0,93	0,97	-
Solomon Islands	6,371611847	585	0,10	-0,70	-1,76	-1,47	-1,15	1,23	-
Somalia	5,568344504	262	-1,58	-2,39	-2,32	-2,63	-2,31	1,58	-
South Africa	8,413387023	4507	0,86	-0,24	0,74	0,44	0,32	0,48	-
Spain	10,10176448	24386	1,17	0,54	1,29	1,13	1,12	1,45	-
Sri Lanka	6,840546529	935	-0,16	-1,06	-0,27	0,21	-0,03	0,16	-
Saint Kitts and Nevis	9,134430778	9269	0,75	1,41	-0,16	0,44	0,71	0,34	-
Saint Lucia	8,413165121	4506	0,97	1,41	0,19	0,46	0,75	0,29	-

Saint Vincent and the Grenadines	8,118802997	3357	0,96	1,31	0,23	0,48	0,76	0,34	-
Sudan	6,33150185	562	-1,81	-2,08	-1,28	-1,04	-1,59	1,30	-
Suriname	7,813995675	2475	0,60	0,36	-0,23	-0,52	-0,25	0,36	-
Swaziland	7,710205194	2231	-1,45	0,23	-0,60	-0,36	-0,95	0,95	-
Sweden	10,55729601	38457	1,52	1,38	1,92	1,54	1,85	2,20	-
Switzerland	10,80703746	49367	1,49	1,44	2,25	1,55	1,98	2,17	-
Syrian Arab Republic	7,139660336	1261	-1,72	-0,66	-0,72	-1,21	-0,40	0,74	-
Tajikistan	5,693732139	297	-1,12	-1,19	-1,05	-1,16	-1,18	1,11	-
United Republic Of Tanzania	5,693732139	297	-0,35	-0,38	-0,37	-0,55	-0,49	0,57	-
Thailand	7,831617276	2519	0,24	-0,15	0,38	-0,01	-0,05	0,25	-
Timor-Leste	5,913503006	370	0,25	-0,62	-1,21	-0,43	-0,60	0,29	-
Togo	5,85220248	348	-1,22	-0,55	-1,31	-0,77	-1,01	0,92	-
Tonga	7,565275282	1930	-0,35	0,72	-0,73	-0,43	-0,11	0,68	-
Trinidad and Tobago	9,07932011	8772	0,49	0,04	0,47	0,61	0,17	0,02	-
Tunisia	7,942717541	2815	-1,11	0,16	0,57	-0,22	0,24	0,29	-
Turkey	8,33854488	4182	-0,15	-0,60	0,01	-0,07	0,04	0,23	-
Turkmenistan	7,861727078	2596	-1,90	-0,92	-1,37	-2,22	-1,43	1,34	-
Tuvalu	7,669028289	2141	0,94	0,86	-0,79	0,76	0,76	0,78	-
Uganda	5,634789603	280	-0,64	-1,27	-0,43	0,07	-0,79	0,71	-
Ukraine	7,232733136	1384	-0,62	-0,27	-0,67	-0,48	-0,83	0,89	-
United Arab Emirates	9,886290528	19659	-1,01	0,91	1,20	0,95	0,85	1,23	-
United Kingdom	10,48341004	35718	1,37	0,77	1,85	1,62	1,71	2,06	-
United States	10,58784623	39650	1,21	0,47	1,80	1,22	1,58	1,83	-
Uruguay	8,253748343	3842	1,00	0,49	0,52	0,30	0,42	0,50	-
Uzbekistan	6,109247583	450	-1,75	-1,37	-1,04	-2,10	-1,30	1,21	-
Vanuatu	7,247792582	1405	0,68	0,53	-0,60	-0,33	-0,07	0,53	-
Venezuela	8,357024439	4260	-0,46	-1,10	-0,96	-1,24	-1,10	0,94	-
Occupied Palestinian Territory	6,86171134	955	-1,25	-1,33	-1,05	-1,02	-0,95	0,60	-
Vietnam	6,311734809	551	-1,54	0,16	-0,31	-0,57	-0,59	0,74	-
Yemen	6,466144724	643	-0,99	-1,48	-0,84	-1,04	-1,11	0,84	-
Zambia	6,137727054	463	-0,36	-0,16	-0,84	-0,49	-0,54	0,74	-
Zimbabwe	5,860786223	351	-1,48	-1,86	-1,20	-2,15	-1,53	1,01	-